

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Gazze’de on binlerce sivili katledip yüz binlerce insanı evlerinden eden soykırımcı İsrail’in karşısında, kalıcı bir ateşkesin sağlanması ve Filistin halkının meşru haklarını güvence altına alan adil bir barışın tesisi yönündeki beklentiler giderek artmıştır. Ancak bu beklentilerin karşılanması yerine, barış iddiasıyla gündeme getirilen ve hukuki dayanakları belirsiz olan “Barış Kurulu” (Board of Peace) adlı yeni bir mekanizmanın öne çıkarılması, sürecin niteliği ve amacı konusunda ciddi soru işaretleri doğurmuştur.

Bu çerçevede; Barış Kurulu’nun kuruluş gerekçesi ve uluslararası hukuki dayanakları, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının söz konusu yapı içinde nasıl ele alındığı ve bu girişimin kalıcı ve adil bir barışa mı yoksa yeni bir vesayet düzenine mi hizmet ettiği, Türkiye’nin bu yapıya dahil olmasının anayasal ve yasal dayanakları, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin bu süreçte neden devre dışı bırakıldığı konularını müzakere etmek üzere Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 102’nci ve 103’üncü maddeleri gereğince bir Genel Görüşme açılmasını arz ederiz. 04.02.2026

Bülent KAYA
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

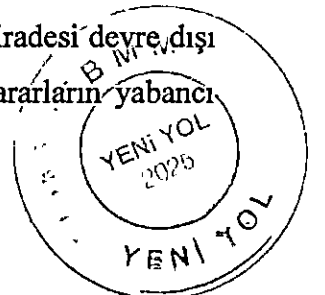
GEREKÇE

Gazze’de İsrail’in yıllardır sürdürdüğü soykırım, uluslararası toplumun barışı tesis etme konusundaki yetersizliğini ve çifte standartlı yaklaşımını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Kalıcı bir ateşkesin sağlanması ve Filistin halkının temel haklarının güvence altına alınması yönünde somut adımlar atılması gerekirken, son dönemde gündeme gelen ve “Barış Kurulu” (Board of Peace – BoP) olarak adlandırılan yapı, barışı tesis etmekten ziyade bölgeyi yeni bir vesayet ve tahakküm rejimi altına sokma riskini beraberinde getirmektedir.

ABD Başkanı Donald Trump tarafından ilan edilen ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin 2803 sayılı kararına dayandığı iddia edilen bu mekanizma, fiilen Birleşmiş Milletler sistemini devre dışı bırakan ve tek taraflı iradeye dayanan paralel bir yapı niteliği taşımaktadır. 22 Ocak 2026 tarihinde Davos’ta imzalanan sözleşmeye göre Trump’ın bu Kurul’un ömür boyu başkanı olması ve tüm kararların onun onayına tabi kılınması, söz konusu yapının kolektif ve çok taraflı bir barış girişimi olmaktan uzak olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Kurul’un Gazze’yi fiilen yönetme, teknokrat atama ve “Uluslararası İstikrar Gücü” (ISF) adı altında silahlı operasyon yürütme yetkileriyle donatılması ise, bu yapının barıştan ziyade fiili bir yönetim mekanizması olarak tasarlandığını göstermektedir. Oysa Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin de 26 Ocak 2026’daki uyarısında vurguladığı üzere, uluslararası barış ve güvenliğin tesisinden sorumlu yegâne organ Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’dir.

Buna rağmen, Barış Kurulu’nun hangi uluslararası hukuk normuna dayanarak kurulduğu, yetki alanının sınırlarının ne olduğu, kararlarının bağlayıcılık düzeyi ve sürekliliğine ilişkin temel hususlar kamuoyuna açık ve şeffaf biçimde ortaya konulmamıştır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ya da Genel Kurul iradesine doğrudan dayanmayan, Filistin halkının açık rızasını ve temsilini içermeyen bu tür yapılar, uluslararası hukukun temel ilkeleriyle ve halkların kendi kaderini tayin hakkıyla açık biçimde çelişmektedir. Filistin’i karar alma süreçlerinin dışında bırakan her “barış” girişimi, kalıcı çözüm üretmek yerine çatışmayı derinleştirme riski taşımaktadır.

Nitekim söz konusu yapı, uluslararası hukukun en temel prensiplerinden biri olan kendi kaderini tayin hakkını (self-determinasyon) fiilen ihlal etmektedir. Birleşmiş Milletler Şartı’nın 1/2’nci maddesinde yer alan bu kurala aykırı olarak, Filistin halkının siyasi iradesi devre dışı bırakılırken, günlük idari işlerin teknokratlara bırakılması ve asli siyasi kararların yabancı

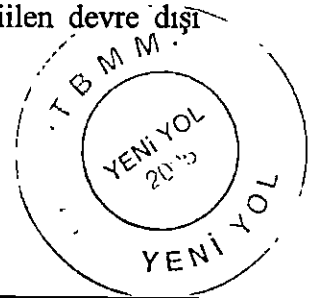
aktörler tarafından alınması öngörülmektedir. Trump'ın şeffaf olmayan bir süreçle Kurul'un başında bulunması ve üyelerin taraflı isimlerden seçilmesi, bu yapının demokratik meşruiyetten yoksun bir "manda yönetimi" niteliği taşıdığını göstermektedir.

Öte yandan, Uluslararası Adalet Divanı'nın İsrail'in soykırım riskine karşı önlem alması gerektiğine dair kararları ortadayken; aynı zamanda Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından hakkında tutuklama kararı/talebi bulunan Netanyahu gibi isimlerin bu oluşuma dahil edilmesi, yapının hukuki ve ahlaki meşruiyetini temelinden sarsmaktadır. Bu yaklaşım, aynı zamanda Filistin devletinin siyasal birliğini ve uluslararası alandaki temsiliyetini ortadan kaldırmayı hedef almaktadır.

Ek olarak, Kurul'un yürütme erkini elinde tutan Trump'ın damadı Jared Kushner tarafından Kurul'un duyurulduğu Davos'taki Dünya Ekonomi Forumu'nda kamuoyuna sunulan sözde 'Yeniden İnşa Projesi', bölgenin insani ihtiyaçlarından ziyade ranta ve Gazze'nin kimliksizleştirilmesine odaklanan absürt bir girişimdir. Gazze sahil şeridinin demografik yapısını değiştirmeyi ve bölgeyi mülksüzleştirilmiş bir teknokratik alan haline getirmeyi hedefleyen bu proje, Filistin halkının mülkiyet haklarını ve geri dönüş hakkını tamamen yok saymaktadır. Filistinlilerin onayı ve katılımı olmaksızın, bölgeyi bir 'emlak yatırım alanı' gibi kurgulayan bu sömürgeci inşa projesi; uluslararası hukukun temel prensipleriyle değil, işgalci gücün stratejik ve ekonomik çıkarlarıyla örtüşmektedir. Türkiye'nin, Filistin davasının özünü boşaltan ve Gazze'yi bir rant alanına dönüştüren bu gayrimeşru mimarinin parçası olması kabul edilemez.

Bu tablo karşısında Türkiye'nin söz konusu yapıya hangi anayasal ve hukuki yetkiyle dahil olduğu sorusu daha da önem kazanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 90'ıncı maddesi uyarınca, yabancı devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanması TBMM'nin uygun bulmasına bağlıdır. Devlet maliyesi bakımından yükümlülük doğuran, uluslararası bir örgüte katılım niteliği taşıyan ve en az 1 milyar dolar mali katkı şartı içeren bu tür bir düzenlemenin mutlaka TBMM'ye sunulması gerekmektedir.

Buna karşın, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan adına, 22 Ocak 2026 tarihinde bu sözleşmeyi TBMM onayı olmaksızın imzalayarak Türkiye Cumhuriyeti'ni kurucu üye haline getirmiştir. Bu durum, yasama yetkisinin sahibi olan TBMM'nin dış politika ve bütçe üzerindeki anayasal denetim yetkisinin fiilen devre dışı bırakılması anlamına gelmektedir.

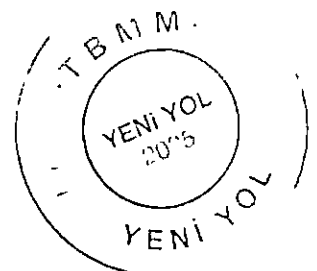

Kurul'un şeffaflıktan uzak yapısı ve Türkiye'ye yüklenen mali yükümlülükler dikkate alındığında, bu üyeliğin TBMM çatısı altında Genel Görüşme yoluyla ele alınması zaruridir. Üç yılı aşan üyelik için öngörülen 1 milyar dolarlık nakit katkının kaynağının ne olduğu ve bu yükün kamu bütçesine nasıl yansıtacağı belirsizdir. Oysa bütçe hakkı Anayasa gereği münhasıran millet adına TBMM'ye aittir ve bu tür mali taahhütlerin TBMM'nin bilgisi ve onayı olmaksızın üstlenilmesi açıkça Anayasa'ya aykırıdır.

Öte yandan, "barış" söylemiyle kurulan bu yapıların, Gazze'de ateşkes beklentisini ve uluslararası kamuoyunun barış umutlarını istismar eden bir işleve sahip olup olmadığı da ayrıca araştırılmalıdır. Kendi kaderini tayin hakkını, egemenliği ve siyasal öznellik talebini içermeyen hiçbir girişimin kalıcı ve adil bir barış üretmesi mümkün değildir. Filistin halkının iradesini yok sayan her plan, barış değil, yalnızca yeni çatışmaların zeminini hazırlayan geçici bir düzenleme niteliği taşımaktadır.

Ayrıca, hukuki dayanağı belirsiz ve keyfi biçimde oluşturulan bu tür yapıların normalleşmesi, gelecekte benzer müdahalelerin başka ülkeler için de gündeme getirilmesine zemin hazırlayabilecek tehlikeli bir emsal oluşturmaktadır. Devletlerin egemenlik alanlarına bu şekilde müdahale edilmesinin meşrulaştırılması, yalnızca Filistin açısından değil, uluslararası sistemin bekası bakımından da ciddi bir güvenlik ve hukuk sorunu doğuracaktır.

Tüm bu nedenlerle; Barış Kurulu'nun kuruluş gerekçesi, hukuki dayanakları, Türkiye'nin bu yapıya dahil olma süreci, TBMM'nin neden devre dışı bırakıldığı, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının bu yapı içinde nasıl ele alındığı ve söz konusu girişimin kalıcı barışa mı yoksa yeni bir vesayet düzenine mi hizmet ettiği hususlarının TBMM tarafından kapsamlı biçimde görüşülmesi zorunluluk arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

